

Warszawa, dnia 25 stycznia 2019 r.

Poz. 156

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 24 stycznia 2019 r.

w sprawie wykonywania niektórych uprawnień przez funkcjonariuszy Straży Granicznej

Na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 147 i 125) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i tryb postępowania przy wykonywaniu przez funkcjonariuszy Straży Granicznej następujących uprawnień:
 - a) legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osoby,
 - b) zatrzymywania osób w trybie i przypadkach określonych w przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 i 2399 oraz z 2019 r. poz. 150) i innych ustaw,
 - c) zatrzymywania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia,
 - d) doprowadzania osób do właściwego organu Straży Granicznej, sądu lub prokuratury,
 - e) doprowadzania cudzoziemców, wobec których są prowadzone postępowania określone w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2094 i 2399) oraz w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1109, 1669 i 2399), a także umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców – do organu Straży Granicznej, sądu, prokuratury, jednostki organizacyjnej Policji, wojewody, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych lub podmiotów leczniczych,
 - f) doprowadzania do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, cudzoziemców:
 - którym została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z art. 329 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 463 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - którym została wydana decyzja o wydaleniu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z art. 71 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 900 oraz z 2018 r. poz. 650),
 - podlegających przekazaniu, o którym mowa w art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w art. 393b ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;

- 2) wzory dokumentów stosowanych w sprawach, o których mowa w pkt 1;
- 3) podmioty uprawnione do zarządzania doprowadzenia osób, o których mowa w pkt 1 lit. b, d i e;
- 4) szczegółowe warunki dokonywania doprowadzeń przy użyciu środków transportu.

§ 2. 1. Funkcjonariusz Straży Granicznej, zwany dalej „funkcjonariuszem”, przystępując do wykonywania czynności służbowych związanych z realizacją uprawnień, o których mowa w § 1 pkt 1, podaje swój stopień, imię i nazwisko, w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, przyczynę podjęcia czynności służbowych, a na żądanie podaje podstawę prawną podjęcia czynności.

2. Przystępując do wykonywania czynności służbowych, o których mowa w § 1 pkt 1, wobec tej samej osoby, w tym samym dniu, funkcjonariusz może odstąpić od podania swojego stopnia, imienia i nazwiska, chyba że z takim żądaniem zwróci się osoba, w stosunku do której wykonywane są czynności.

§ 3. W przypadku ujawnienia w toku wykonywania czynności służbowych, o których mowa w § 1, przedmiotów, które stwarzają niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, funkcjonariusz niezwłocznie podejmuje, w granicach dostępnych środków, czynności ochronne, w szczególności zabezpiecza zagrożone miejsce przed dostępem osób postronnych oraz zawiadamia o konieczności podjęcia działań mających na celu usunięcie tego niebezpieczeństwa odpowiednio dyżurnego operacyjnego oddziału Straży Granicznej, służbę dyżurną ośrodka Straży Granicznej lub dyżurnego właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Policji.

Rozdział 2

Legitymowanie osób

§ 4. 1. Funkcjonariusz ustala tożsamość osoby legitymowanej na podstawie:

- 1) dowodu osobistego;
- 2) dokumentu paszportowego;
- 3) dokumentu podróży;
- 4) dokumentu elektronicznego, o którym mowa w art. 19e ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570, z 2018 r. poz. 1000, 1544 i 1669 oraz z 2019 r. poz. 60), który, odpowiednio do żądania funkcjonariusza, został okazany lub przekazany celem potwierdzenia integralności, pochodzenia i ważności tego dokumentu elektronicznego;
- 5) innego dokumentu oznaczonego numerem lub serią, który zawiera fotografię i nazwę organu wydającego.

2. W przypadku gdy ustalenie tożsamości osoby legitymowanej na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1, nie jest możliwe, tożsamość tej osoby ustala się na podstawie:

- 1) oświadczenia innej osoby, która jest funkcjonariuszowi znana osobiście;
- 2) oświadczenia innej osoby, której tożsamość została ustalona w sposób, o którym mowa w ust. 1 lub w pkt 1.

§ 5. W przypadku gdy osoba legitymowana jest znana osobiście funkcjonariuszowi, ustalenie jej tożsamości nie wymaga legitymowania.

§ 6. W przypadku gdy funkcjonariusz legitymuje osoby znajdujące się w pojeździe, może zażądać od nich opuszczenia pojazdu, jeżeli jest to niezbędne do ustalenia ich tożsamości.

§ 7. 1. Funkcjonariusz dokumentuje legitymowanie osoby w systemie teleinformatycznym Straży Granicznej lub w notatniku służbowym, lub na informatycznym nośniku danych, lub sporządza notatkę służbową, wpisując datę, czas, miejsce i przyczynę legitymowania oraz następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) obywatelstwo;
- 3) datę urodzenia;
- 4) rodzaj i cechy identyfikacyjne dokumentu, na podstawie którego ustalono tożsamość osoby legitymowanej;
- 5) numer PESEL, a w przypadku braku informacji o numerze PESEL – imiona rodziców i nazwisko rodowe.

2. Funkcjonariusz, dokumentując legitymowanie osoby, może dodatkowo wpisać takie dane jak miejsce urodzenia, adres zameldowania lub zamieszkania.

3. W przypadku, o którym mowa w § 4 ust. 2, funkcjonariusz wpisuje imię i nazwisko osoby legitymowanej oraz dane określone w ust. 1 pkt 2–5, o ile jest możliwe ich ustalenie.

§ 8. W przypadku braku możliwości ustalenia tożsamości osoby legitymowanej lub wątpliwości co do jej tożsamości funkcjonariusz może wykorzystywać inne dane identyfikacyjne pozwalające na określenie tożsamości osoby, w szczególności fotografie i opisy wizerunku, które znajdują się w dostępnych Straży Granicznej zbiorach informacji, o których mowa w art. 10a ust. 6 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, lub zbiorach informacji dostępnych na podstawie umów międzynarodowych i prawa Unii Europejskiej. Funkcjonariusz może pobrać od tej osoby odciski linii papilarnych w celu przeprowadzenia wywiadu daktyloskopijnego.

Rozdział 3

Zatrzymywanie osób

§ 9. 1. Funkcjonariusz podczas zatrzymania osoby, przed przystąpieniem do zbierania niezbędnych danych, w tym przed ustaleniem jej tożsamości, sprawdza, czy ma ona przy sobie:

- 1) broń lub inne niebezpieczne przedmioty;
- 2) przedmioty mogące służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary;
- 3) przedmioty, których posiadanie jest zabronione, a także przedmioty podlegające zajęciu na potrzeby postępowań prowadzonych w związku z realizacją czynności, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1–5b, 7 lub 10–14 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej;
- 4) urządzenia telekomunikacyjne.

2. Funkcjonariusz odbiera osobie zatrzymanej broń, przedmioty i urządzenia, o których mowa w ust. 1.

3. Funkcjonariusz poprzedza wykonanie czynności wymienionych w ust. 1 okrzykiem „Straż Graniczna!”, w przypadku gdy z posiadanych informacji lub okoliczności faktycznych wynika, że zatrzymywana osoba może mieć przy sobie broń palną lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary albo przedmioty, których posiadanie jest zabronione, a także przedmioty podlegające zajęciu na potrzeby postępowań prowadzonych w związku z realizacją czynności, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1–5b, 7 lub 10–14 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej.

§ 10. 1. Funkcjonariusz po zatrzymaniu osoby sporządza protokół zatrzymania osoby i doręcza jego kopię za potwierdzeniem osobie zatrzymanej.

2. W przypadku zatrzymania nieletniego, z wyłączeniem małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, funkcjonariusz sporządza protokół zatrzymania nieletniego i doręcza jego kopię za potwierdzeniem zatrzymanemu nieletniemu.

3. Protokół podpisuje własnoręcznie funkcjonariusz sporządzający protokół, osoba, wobec której dokonano czynności objętych protokołem, oraz inne osoby uczestniczące w czynności zatrzymania.

4. Jeżeli osoba, wobec której dokonano czynności objętych protokołem, lub inne osoby uczestniczące w czynności odmawiają podpisania protokołu lub nie mogą go podpisać, funkcjonariusz sporządzający protokół zaznacza przyczynę braku podpisu w protokole.

5. W przypadku gdy zachowanie osoby zatrzymanej wskazuje na to, że jest ona pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka albo że z innych powodów ma ona zakłóconą świadomość, funkcjonariusz informuje osobę zatrzymaną o jej prawach oraz doręcza jej kopię protokołu zatrzymania lub kopię protokołu zatrzymania nieletniego po ustaniu tych przyczyn.

6. Wzór protokołu zatrzymania:

- 1) osoby jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) nieletniego jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 11. 1. W przypadku wniesienia przez osobę zatrzymaną zażalenia na zasadność, legalność lub prawidłowość zatrzymania, funkcjonariusz niezwłocznie przekazuje właściwemu sądowi kopię protokołu zatrzymania osoby wraz z materiałami uzasadniającymi zatrzymanie.

2. W przypadku wniesienia przez osobę zatrzymaną zażalenia na sposób przeprowadzenia zatrzymania, funkcjonariusz niezwłocznie przekazuje właściwemu prokuratorowi kopię protokołu zatrzymania osoby wraz z materiałami uzasadniającymi zatrzymanie.

§ 12. 1. Zatrzymaną osobę, gdy jest to uzasadnione charakterem czynności, które będą wobec niej podejmowane, w szczególności gdy zachodzi konieczność ustalenia podstaw do zastosowania tymczasowego aresztowania lub innego środka zapobiegawczego, ustalenia tożsamości zatrzymanego, poddania oględzinom i badaniom na zasadach wskazanych w art. 74 § 3 i art. 308 § 1 Kodeksu postępowania karnego, można umieścić w pomieszczeniu jednostki organizacyjnej Straży Granicznej przeznaczonym dla osób zatrzymanych.

2. W przypadku gdy jest to uzasadnione odległością od siedziby najbliższej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej posiadającej pomieszczenie przeznaczone dla osób zatrzymanych, zatrzymaną osobę można umieścić w pomieszczeniu jednostki organizacyjnej Policji przeznaczonym dla osób zatrzymanych.

Rozdział 4

Doprowadzanie osób

§ 13. 1. Doprowadzenie osób zarządzają:

- 1) kierownik jednostki organizacyjnej Straży Granicznej lub jego zastępca, z wyłączeniem komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej i jego zastępcy,
- 2) kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych albo kierownik jej komórki wewnętrznej,
- 3) kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej właściwej do spraw cudzoziemców albo kierownik jej komórki wewnętrznej,
- 4) kierownik komórki organizacyjnej Biura Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych lub jego zastępca,
- 5) kierownik komórki organizacyjnej komendy oddziału Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych lub jego zastępca,
- 6) kierownik komórki organizacyjnej komendy oddziału Straży Granicznej właściwej do spraw cudzoziemców lub jego zastępca,
- 7) kierownik komórki organizacyjnej komendy oddziału Straży Granicznej właściwej w sprawach organizowania pobytu cudzoziemcom w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców lub jego zastępca,
- 8) kierownik komórki organizacyjnej komendy oddziału Straży Granicznej właściwej w sprawach zabezpieczenia działań lub jego zastępca,
- 9) kierownik komórki organizacyjnej placówki Straży Granicznej właściwej w sprawach organizowania pobytu cudzoziemcom w strzeżonym ośrodku lub jego zastępca,
- 10) kierownik komórki organizacyjnej ośrodka Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych lub jego zastępca,
- 11) dyżurny operacyjny oddziału Straży Granicznej,
- 12) dyżurny ośrodka Straży Granicznej,
- 13) kierownik zmiany, dyżurny operacyjny placówki lub dywizjonu Straży Granicznej,
- 14) dowódca jednostki pływającej Straży Granicznej,
- 15) kierownik zmiany strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców

– zwani dalej „zarządzającymi doprowadzenie”.

2. Doprowadzenie osób, z wyjątkiem doprowadzenia do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec jest doprowadzany, jest dokonywane na podstawie nakazu doprowadzenia wydanego przez zarządzającego doprowadzenie.

3. Nakaz doprowadzenia nie jest wymagany, w przypadku gdy osoby zatrzymane są doprowadzane przez funkcjonariuszy, którzy:

- 1) dokonali ich zatrzymania w trakcie pełnienia służby lub
- 2) zostali do tego wyznaczeni przez komendanta placówki Straży Granicznej, jego zastępcę, kierownika zmiany, dyżurnego operacyjnego placówki Straży Granicznej lub dywizjonu Straży Granicznej lub dowódcę jednostki pływającej Straży Granicznej, jeżeli doprowadzenie do siedziby placówki Straży Granicznej przez funkcjonariuszy, o których mowa w pkt 1, jest niemożliwe lub znacznie utrudnione.

4. Doprowadzenie osób na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może być dokonywane etapami, z udziałem dwóch lub więcej jednostek organizacyjnych Straży Granicznej.

5. Wzór nakazu doprowadzenia jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 14. 1. Doprowadzenia, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w § 13 ust. 3, dokonują funkcjonariusze, którzy pełnią służbę w:

- 1) pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych;
- 2) komórkach organizacyjnych właściwych w sprawach konwojowo-ochronnych w ramach jednostek organizacyjnych Straży Granicznej;
- 3) komórkach organizacyjnych właściwych w sprawach zabezpieczenia działań w ramach jednostek organizacyjnych Straży Granicznej.

2. W przypadku gdy doprowadzenie osób przez funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1, jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, osoby te mogą być doprowadzone przez innych funkcjonariuszy przeszkolonych w zakresie dokonywania doprowadzeń, wyznaczonych imiennie przez zarządzającego doprowadzeniem.

3. W przypadku gdy cudzoziemiec jest doprowadzany do portu lotniczego albo morskiego innego państwa, doprowadzenie jest dokonywane przez funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3 lub w ust. 2, którzy ukończyli szkolenie specjalistyczne w zakresie doprowadzania do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, oraz posługują się co najmniej jednym językiem obcym w stopniu komunikatywnym.

§ 15. 1. W przypadku gdy doprowadzenie jest dokonywane także na obszarze wykraczającym poza zasięg terytorialny jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, której funkcjonariusze doprowadzają osoby, zawiadamia się o tym niezwłocznie jednostki organizacyjne Straży Granicznej oraz jednostki organizacyjne Policji, w których zasięgu terytorialnym doprowadzenie jest dokonywane.

2. Zawiadomienia dokonuje zarządzający doprowadzeniem lub funkcjonariusz, który jest odpowiedzialny za organizację doprowadzenia.

3. W przypadkach gdy zawiadomienie nie może być dokonane przez osoby, o których mowa w ust. 2, zawiadomienia dokonuje funkcjonariusz dowodzący doprowadzeniem.

§ 16. 1. Doprowadzenie osób rozpoczyna się po ich zatrzymaniu przez funkcjonariuszy lub po ich przekazaniu funkcjonariuszom.

2. Grupą funkcjonariuszy dokonujących doprowadzenia dowodzi funkcjonariusz:

- 1) wskazany jako dowódca tej w:
 - a) nakazie doprowadzenia,
 - b) pisemnym poleceniu Komendanta Głównego Straży Granicznej w przypadku doprowadzania cudzoziemca do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony,
- 2) który dokonał zatrzymania lub który został wyznaczony przez kierującego funkcjonariuszami, którzy dokonali zatrzymania w trakcie pełnienia przez nich służby w przypadku, o którym mowa w § 13 ust. 3 pkt 1,
- 3) wyznaczony na dowódcę przez komendanta placówki Straży Granicznej, jego zastępcę, kierownika zmiany, dyżurnego operacyjnego placówki lub dywizjonu Straży Granicznej lub dowódcę jednostki pływającej Straży Granicznej w przypadku, o którym mowa w § 13 ust. 3 pkt 2

– zwany dalej „dowódcą”.

3. Funkcjonariusze dokonują doprowadzenia z wyposażeniem i uzbrojeniem odpowiednim do mogących zaistnieć zagrożeń, określonym przez dowódcę.

4. Dowódca w chwili rozpoczęcia doprowadzenia osób:

- 1) sprawdza ich tożsamość;
- 2) sprawdza, czy osoby posiadają zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do realizacji doprowadzenia lub inny dokument do tego wymagany;
- 3) sprawdza zgodność przekazanych mu dowodów rzeczowych i depozytu z dokumentacją zawierającą ich wykaz;
- 4) poleca funkcjonariuszom sprawdzenie, czy osoby doprowadzane mają przy sobie:
 - a) broń lub inne niebezpieczne przedmioty,
 - b) przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia lub wykroczenia skarbowego,
 - c) przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi;
- 5) poleca funkcjonariuszom odebranie osobom doprowadzanym broni i przedmiotów, o których mowa w pkt 4;
- 6) zapewnia bezpieczeństwo osób doprowadzanych, funkcjonariuszy i innych osób przez wyznaczenie funkcjonariuszom zadań, w tym wyznaczenie funkcjonariuszy imiennie odpowiedzialnych za poszczególne osoby doprowadzane;
- 7) sprawdza, czy wyposażenie i uzbrojenie funkcjonariuszy jest odpowiednie do mogących zaistnieć zagrożeń;
- 8) sprawdza, czy przed rozpoczęciem doprowadzania dopełniono wobec osób doprowadzanych obowiązku, o którym mowa w art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1834 oraz z 2019 r. poz. 15);
- 9) wskazuje funkcjonariuszom osoby, w przypadku których stosuje się wzmożone środki ostrożności;
- 10) przekazuje funkcjonariuszom informacje o osobach doprowadzanych, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo podczas wykonywania pozostałych czynności w ramach doprowadzania lub podczas pobytu tych osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, a w przypadku cudzoziemców – w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, w strażniczym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

§ 17. 1. Dowódca może odmówić doprowadzenia osób, jeżeli podczas ich przejmowania ujawniono dodatkowe okoliczności mogące mieć bezpośredni wpływ na prawidłowy przebieg doprowadzenia lub bezpieczeństwo jego uczestników, w szczególności ze względu na:

- 1) stan zdrowia osoby doprowadzanej;
- 2) uzbrojenie i wyposażenie funkcjonariuszy dokonujących doprowadzenia nieodpowiednie do mogących zaistnieć zagrożeń.

2. O odmowie doprowadzenia osób dowódca niezwłocznie informuje bezpośredniego przełożonego, który zawiadamia o tym fakcie zarządzającego doprowadzeniem.

3. W przypadku odmowy doprowadzenia osób dowódca sporządza pisemny meldunek, który zawiera opis okoliczności uzasadniających odmowę, i przekazuje go zarządzającemu doprowadzeniem za pośrednictwem bezpośredniego przełożonego.

§ 18. 1. Doprowadzenia do portu lotniczego albo morskiego, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, dokonuje się na pokładzie rejsowego lub wycarterowanego statku powietrznego albo promami pasażerskimi odbywającymi regularne rejsy.

2. Doprowadzenia drogą lądową dokonuje się przy użyciu samochodu specjalnego (więźniarki), innych środków transportu Straży Granicznej, a także publicznego transportu zbiorowego, z wyłączeniem środków komunikacji miejskiej, lub pieszo.

3. Doprowadzenia, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonuje dwóch lub większa liczba funkcjonariuszy.

4. Decyzję o liczbie funkcjonariuszy, którzy dokonują doprowadzenia, podejmuje zarządzający doprowadzeniem lub funkcjonariusz wskazany jako dowódca.

§ 19. 1. Osoby doprowadzane samochodem specjalnym (więźniarką) umieszcza się w części pojazdu wydzielonej dla osób zatrzymanych.

2. Po umieszczeniu osób doprowadzanych w samochodzie specjalnym (więźniarce) funkcjonariusze zajmują przeznaczone dla nich miejsca. Dowódca zajmuje siedzenie obok kierowcy.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach funkcjonariusze mogą zająć miejsca w części pojazdu wydzielonej dla osób zatrzymanych.

§ 20. Osoby doprowadzane samochodem osobowym umieszcza się na tylnym siedzeniu obok funkcjonariusza, który zajmuje miejsce za kierowcą, lub między funkcjonariuszami.

§ 21. 1. Osoby doprowadzane autobusem umieszcza się na siedzeniach najbardziej oddalonych od drzwi, przy oknach. Funkcjonariusze zajmują siedzenia, które znajdują się obok siedzeń zajmowanych przez osoby doprowadzane.

2. Osoby doprowadzane autobusem można umieścić na siedzeniach, które znajdują się obok siebie. Funkcjonariusze zajmują siedzenia, które znajdują się obok siedzeń zajmowanych przez osoby doprowadzane lub bezpośrednio za tymi siedzeniami.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, dowódca zajmuje miejsce, które znajduje się obok siedzeń zajmowanych przez funkcjonariuszy lub bezpośrednio za tymi siedzeniami.

§ 22. 1. Osoby doprowadzane pociągiem umieszcza się między funkcjonariuszami, w miarę możliwości, tyłem do kierunku jazdy.

2. Dowódca zajmuje miejsce obok siedzenia zajętego przez jednego z funkcjonariuszy.

§ 23. 1. Osoby doprowadzane statkiem powietrznym wprowadza się na pokład tego statku, w miarę możliwości, przed innymi pasażerami i umieszcza się w tylnej części pokładu, z dala od wyjść awaryjnych.

2. Funkcjonariusze, po umieszczeniu osób doprowadzanych na pokładzie statku powietrznego, zajmują, w miarę możliwości, siedzenia, które znajdują się obok siedzeń zajmowanych przez osoby doprowadzane.

3. Osoby doprowadzane wyprowadza się z pokładu statku powietrznego po jego opuszczeniu przez pasażerów.

§ 24. 1. Osoby doprowadzane statkiem morskim umieszcza się w odrębnej kabinie pasażerskiej lub w innym miejscu wskazanym przez załogę statku.

2. Funkcjonariusze, po umieszczeniu osób doprowadzanych na pokładzie statku morskiego, zajmują, w miarę możliwości, miejsca, które znajdują się w kabinie pasażerskiej lub w innym miejscu zajmowanym przez osoby doprowadzane, jak najbliższe miejsc, na których zostały umieszczone osoby doprowadzane.

§ 25. 1. W przypadku dokonywania doprowadzenia specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego jeden z funkcjonariuszy dokonujących doprowadzenia zajmuje miejsce w tym środku transportu, a pozostali funkcjonariusze przemieszczają się środkiem transportu Straży Granicznej bezpośrednio za specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego.

2. W przypadku braku możliwości przebywania funkcjonariusza w specjalistycznym środku transportu sanitarnego funkcjonariusze dokonujący doprowadzenia przemieszczają się środkiem transportu Straży Granicznej.

§ 26. 1. Podczas doprowadzania funkcjonariusze wykonują polecenia dowódcy, a ponadto w szczególności:

- 1) obserwują zachowanie osób doprowadzanych;
- 2) uniemożliwiają kontaktowanie się osób doprowadzanych ze sobą lub z innymi osobami, jeśli może to spowodować zakłócenie czynności doprowadzenia;
- 3) nie udzielają informacji o osobach doprowadzanych innym osobom;
- 4) nie pozostawiają osób doprowadzanych bez nadzoru lub pod nadzorem innych osób;
- 5) nie zdejmują osobie doprowadzanej kajdanek bez zgody dowódcy, o ile osoba doprowadzana jest w kajdankach;
- 6) nie wykonują czynności niezwiązanych z dokonywaniem doprowadzenia.

2. Dowódca odnotowuje w notatniku służbowym istotne zdarzenia mające wpływ na przebieg doprowadzenia.

§ 27. 1. W przypadku gdy są doprowadzane osoby, co do których zachodzi podejrzenie, że mogą dokonać zamachu na życie lub zdrowie własne, funkcjonariusza lub innych osób, mogą podjąć próbę ucieczki albo które zachowują się agresywnie, stosuje się następujące wzmożone środki ostrożności:

- 1) wyznacza się liczbę funkcjonariuszy adekwatną do poziomu zagrożenia lub funkcjonariuszy przeszkolonych do realizacji zadań mających na celu zabezpieczenie działań Straży Granicznej;
- 2) doprowadza się te osoby wyłącznie samochodem specjalnym (więźniarką).

2. W przypadku gdy zachodzi podejrzenie, że podczas doprowadzania może dojść do ataku na funkcjonariuszy w celu uwolnienia osób doprowadzanych, co najmniej jeden z funkcjonariuszy może zostać uzbrojony w broń maszynową.

3. W przypadku ataku na funkcjonariuszy w celu uwolnienia osób doprowadzanych dowódca zarządza umieszczenie osób doprowadzanych w miejscu najbardziej bezpiecznym i uniemożliwiającym ucieczkę oraz organizuje obronę.

§ 28. W przypadku gdy stan zdrowia osoby doprowadzanej wymaga zapewnienia jej opieki medycznej, funkcjonariusze dokonują doprowadzenia do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, pod opieką personelu medycznego.

§ 29. W przypadku gdy osoby doprowadzane są poddawane badaniom lekarskim, dowódca lub upoważniony przez niego funkcjonariusz zapewnia warunki uniemożliwiające im ucieczkę z miejsca prowadzenia badań. W tym celu dowódca lub upoważniony przez niego funkcjonariusz może zwrócić się o pomoc do najbliższej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej lub jednostki organizacyjnej Policji.

§ 30. Funkcjonariusze podczas doprowadzania osoby do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, mogą tę osobę umieścić w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych Straży Granicznej, znajdujących się w terytorialnym zasięgu działania oddziału Straży Granicznej właściwego ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę, do czasu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie statku powietrznego lub morskiego.

§ 31. 1. W przypadku ucieczki osób doprowadzanych dowódca zarządza umieszczenie pozostałych osób doprowadzanych w miejscu uniemożliwiającym ucieczkę i organizuje bezpośredni pościg.

2. Wobec osób doprowadzanych, którym udaremnilo ucieczkę, stosuje się środki ostrożności, o których mowa w § 27 ust. 1.

§ 32. W przypadkach określonych w § 27 ust. 3 i § 31 ust. 1 dowódca niezwłocznie zawiadamia o zdarzeniu najbliższą jednostkę organizacyjną Straży Granicznej lub jednostkę organizacyjną Policji i w razie potrzeby zwraca się do nich o pomoc.

§ 33. 1. Jeżeli podczas doprowadzania osób zajdą okoliczności uniemożliwiające jego kontynuację, dowódca, wykorzystując dostępne środki łączności, niezwłocznie informuje o tym bezpośredniego przełożonego, który zawiadamia o tym fakcie zarządzającego doprowadzeniem.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dowódca sporządza pisemny meldunek o okolicznościach uniemożliwiających kontynuację doprowadzenia osób i przekazuje go zarządzającemu doprowadzeniem za pośrednictwem bezpośredniego przełożonego.

§ 34. Doprowadzenie kończy się z chwilą:

- 1) uzyskania w nakazie doprowadzenia pisemnego potwierdzenia dokonania tej czynności w przypadku doprowadzenia dokonywanego na podstawie nakazu doprowadzenia;
- 2) przekazania osoby doprowadzanej właściwym organom państwa, do którego nastąpiło doprowadzenie, w przypadku doprowadzenia do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego nastąpiło doprowadzenie;
- 3) przekazania osoby doprowadzanej właściwemu organowi lub doprowadzenia jej do pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych w przypadku doprowadzenia w sytuacjach, o których mowa w § 13 ust. 3;
- 4) przyjęcia cudzoziemca na oddział szpitalny w placówce leczniczej.

§ 35. 1. W przypadku dokonywania doprowadzenia do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec został doprowadzony, dowódca sporządza sprawozdanie z dokonania doprowadzenia, w terminie 14 dni od dnia powrotu z podróży służbowej poza granicami kraju.

2. Sprawozdanie zawiera:

- 1) imiona i nazwiska osób doprowadzanych;
- 2) imiona i nazwiska funkcjonariuszy dokonujących doprowadzenia;
- 3) opis przebiegu doprowadzenia, ze szczególnym uwzględnieniem zdarzeń, które miały wpływ na przebieg doprowadzenia;
- 4) wnioski i uwagi dotyczące organizacji i dokonywania doprowadzenia przez funkcjonariuszy.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 27 stycznia 2019 r.¹⁾

Prezes Rady Ministrów: *M. Morawiecki*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 września 2014 r. w sprawie wykonywania niektórych uprawnień przez funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. U. poz. 1297), które na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o niektórych uprawnieniach pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz funkcjonariuszy i pracowników urzędów nadzorowanych przez tego ministra oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 106 i 138) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 24 stycznia 2019 r. (poz. 156)

Załącznik nr 1

WZÓR

ZAPOZNAŁEM SIĘ

**PROTOKÓŁ
ZATRZYMANIA OSOBY**

.....
(nazwa i numer rejestru albo znak sprawy)

.....
(nazwa jednostki Straży Granicznej prowadzącej sprawę)

.....
(imię i nazwisko osoby zatrzymanej)

Czas zatrzymania osoby

g	g	m	m	d	d	m	m	r	r

Miejsce zatrzymania

.....
(miejsce czynności – adres lub inne określenie miejsca zatrzymania albo nazwa jednostki organizacyjnej Straży Granicznej)

Zatrzymania dokonał

..... Z

(stopień, imię i nazwisko funkcjonariusza Straży Granicznej) (nazwa jednostki organizacyjnej Straży Granicznej)

Miejsce i czas sporządzenia protokołu

g	g	m	m	d	d	m	m	r	r

Osoby uczestniczące w czynności

.....
(protokolant, stenograf, tłumacz lub inna osoba; w każdym przypadku: stopień – dotyczy funkcjonariusza Straży Granicznej, imię i nazwisko osoby innej niż zatrzymana i prowadząca czynność)

Na podstawie:

- art. 9 ust. 1/art. 11 ust. 1 pkt 5* ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej w związku z:
- art. 75 § 2/art. 244 § 1/art. 247 § 1/art. 285 § 2/art. 605a* ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego
- art. 91 § 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia
- art. 394 ust. 1/1a pkt* i 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
- art. 87 ust. 1 pkt ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
-
- art. 11 ust. 1 pkt 5a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej

Osoba zatrzymana:

.....
(imię i nazwisko) (nazwisko rodowe) (data i miejsce urodzenia)

syn/córka*
(nazwisko rodowe matki)

zamieszkały(-ła) w
(adres)

Tożsamość osoby zatrzymanej ustalono na podstawie:

- dowodu osobistego/dokumentu paszportowego/dokumentu podróży/dokumentu elektronicznego/innego dokumentu*

.....
(nazwa, seria i numer, data wydania dowodu osobistego, dokumentu paszportowego, dokumentu podróży, dokumentu elektronicznego lub innego dokumentu oraz nazwa organu wydającego albo odnotowanie braku dokumentu tożsamości)

numer PESEL**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- oświadczenia

.....
(imię i nazwisko osoby, która funkcjonariuszowi jest znana osobiście/innej osoby, której tożsamość została ustalona na podstawie dowodu osobistego, dokumentu paszportowego, dokumentu podróży, dokumentu elektronicznego lub innego dokumentu lub na podstawie oświadczenia osoby, która funkcjonariuszowi jest znana osobiście)

Rysopis

.....
(wpisać cechy rysopisu zatrzymanego w razie niemożności ustalenia tożsamości)

Przyczyna (-ny) zatrzymania

(szczegółowo opisać przyczynę (-ny) zatrzymania, ponadto w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia lub wykroczenia skarbowego dokładnie ją (je) określić i podać ich kwalifikację prawną)

Oświadczenie osoby zatrzymanej:
 Zostałem (-łam) poinformowany (-na) o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mi prawach oraz o prawie wniesienia zażalenia na sposób przeprowadzenia zatrzymania do właściwego prokuratora.
 Otrzymałem (-łam) pouczenie o uprawnieniach zatrzymanego w postępowaniu karnym (art. 244 § 5 Kodeksu postępowania karnego)/pouczenie o uprawnieniach zatrzymanego w sprawie o wykroczenie (art. 46 § 7 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia).

.....
 (podpis osoby zatrzymanej)

Po pouczeniu osoba zatrzymana oświadczyła:

Oświadczenie osoby zatrzymanej w związku z zatrzymaniem:

Oświadczenie osoby zatrzymanej o stanie zdrowia, z uwzględnieniem opisu i przyczyn ewentualnych obrażeń:

Osoba zatrzymana była/nie była* badana przez lekarza:

Podczas zatrzymania użyto/nie użyto* środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej lub wykorzystano środki przymusu bezpośredniego lub broń palną/nie wykorzystano środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej*

(wskazać, jakich środków przymusu bezpośredniego lub jakiej broni palnej użyto lub jakie środki przymusu bezpośredniego lub jaką broń palną wykorzystano oraz jakie były przyczyny ich użycia lub wykorzystania)

Do protokołu dołączono

(liczba i rodzaj załączników)

Omówienie skreśleń oraz poprawek i uzupełnień poczynionych w protokole

.....
.....
.....

Czynność zakończono:

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
g	g	m	m	d	d	m	m	r	r	r	r

Zgłoszone przez osoby uczestniczące w czynności zarzuty dotyczące treści protokołu oraz oświadczenie prowadzącego czynność, a także informacja o przyczynach odmowy złożenia podpisu przez osobę zatrzymaną lub osobę uczestniczącą w czynności

.....
.....
.....

Protokół osobiście odczytałem (-łam)/odczytano mi*

.....
(podpis funkcjonariusza Straży Granicznej) (podpis osoby uczestniczącej w czynności) (podpis osoby zatrzymanej)

Kopię niniejszego protokołu otrzymałem (-łam)
(podpis osoby zatrzymanej)

O zatrzymaniu zawiadomiono Prokuratora W

telefonicznie/drogą teleinformatyczną*

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
g	g	m	m	d	d	m	m	r	r	r	r

.....
(podpis funkcjonariusza SG)

Zatrzymanego (-ną)

przekazano* do dyspozycji Policji/Sądu*..... w/zwolniono*

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
g	g	m	m	d	d	m	m	r	r	r	r

.....
(podpis funkcjonariusza Straży Granicznej)

* Niepotrzebne skreślić.

** Jeśli został nadany.

Znak X należy postawić w odpowiedniej kratce i w razie potrzeby uzupełnić treść.

Oświadczenie zatrzymanego nieletniego:

Nieletni w dniu o godz. poinformowany o przyczynie zatrzymania oraz pouczone o przysługującym mu w związku z tym prawie do złożenia zażalenia do sądu rodzinnego na czynności naruszające jego prawa (art. 31a u.p.n.), skorzystania z pomocy adwokata, odmowy składania wyjaśnień lub odpowiedzi na poszczególne pytania, umożliwienia kontaktu z rodzicem albo opiekunem lub z adwokatem (art. 32g § 3 u.p.n.), oświadczył, co następuje:

.....
.....
.....
.....

.....
(podpis funkcjonariusza Straży Granicznej)

.....
(czytelny podpis zatrzymanego nieletniego)

Zatrzymany nieletni był/nie był* badany przez lekarza.

Oświadczenie zatrzymanego o stanie zdrowia:

.....
.....

Do protokołu dołączono:

(liczba i rodzaj załączników)

.....

Omówienie skreśleń oraz poprawek i uzupełnień poczynionych w protokole:

.....
.....

Zgłoszone przez osoby uczestniczące w czynności zarzuty dotyczące treści protokołu oraz oświadczenie prowadzącego czynność, a także informacja o przyczynach odmowy złożenia podpisu przez zatrzymanego nieletniego lub osobę uczestniczącą w czynności:

.....
.....
.....
.....

Protokół osobiście odczytałem(-łam)/odczytano mi*

.....
(podpis funkcjonariusza Straży Granicznej)

.....
(podpis osoby uczestniczącej w czynności)

.....
(podpis zatrzymanego nieletniego)

Kopię protokołu otrzymałem w dniu o godz.

(dzień, miesiąc, rok)

(godzina i minuta)

.....
(czytelny podpis zatrzymanego nieletniego)

Zgodnie z art. 32g § 5 u.p.n. o zatrzymaniu nieletniego oraz o przyczynach jego zatrzymania, przysługującym mu prawie do: złożenia zażalenia do sądu na czynności naruszające jego prawa (art. 31a u.p.n.), skorzystania z pomocy adwokata, odmowy składania wyjaśnień lub odpowiedzi na poszczególne pytania, umożliwienia kontaktu z rodzicem albo opiekunem lub z adwokatem (art. 32g § 3 u.p.n.), zawiadomiono:

ojca* dnia o godz.
(imię i nazwisko)
matkę* dnia o godz.
(imię i nazwisko)
opiekuna* dnia o godz.
(imię i nazwisko)

Rodzica/opiekuna prawnego o zatrzymaniu nieletniego zawiadomiono telefonicznie/osobiście*:

.....
(stopień, imię i nazwisko oraz podpis funkcjonariusza zawiadamiającego, w przypadku kontaktu telefonicznego – wpisać numer telefonu)

Zgodnie z art. 32g § 6 u.p.n. o zatrzymaniu nieletniego w dniu o godz.

zawiadomiono sąd rodzinny w

telefonicznie/osobiście* lub poprzez przesłanie protokołu zatrzymania nieletniego pocztą elektroniczną/faksem/
doręczenie*

.....
(imię i nazwisko sędziego rodzinnego lub innej osoby upoważnionej, stopień, imię i nazwisko funkcjonariusza zawiadamiającego,
w przypadku kontaktu telefonicznego – numer telefonu)

Zatrzymany nieletni został umieszczony w
(nazwa i adres policyjnej izby dziecka lub miejsca wskazanego przez sąd)

.....
dnia o godz. przez
(stopień, imię i nazwisko funkcjonariusza, nazwa jednostki Straży Granicznej)

Nieletniemu należy **uniemożliwić** kontakt z:
(dane osób, z którymi należy uniemożliwić kontakt nieletniemu)

Nieletniego przekazano:
(imię i nazwisko osoby, której przekazano nieletniego)

Zatrzymanego nieletniego zwolniono dnia o godz. i przekazano

rodzicom/rodzicowi/opiekunowi*
(imię i nazwisko osoby, której przekazano nieletniego)

.....
(stopień, imię i nazwisko oraz podpis funkcjonariusza zwalnającego nieletniego)

.....
(czytelny podpis rodzica lub opiekuna)

Objaśnienia:

* Niewłaściwe skreślić.

** Jeśli został nadany.

WZÓR

NAKAZ DOPROWADZENIA

1. Polecam doprowadzić:

Imię	Nazwisko	Obywatelstwo	Płeć	Data urodzenia	Numer dokumentu tożsamości

w dniu w godzinach
z do

2. Doprowadzenia dokonują:

a) dowódca grupy funkcjonariuszy dokonujących doprowadzenia

.....
(stopień, imię i nazwisko)

b) funkcjonariusze:

.....
(stopień, imię i nazwisko)

.....
(stopień, imię i nazwisko)

.....
(stopień, imię i nazwisko)

.....
(stopień, imię i nazwisko)

3. Uwagi o sposobie doprowadzania i osobie doprowadzanej/osobach doprowadzanych:

.....
.....
.....

4. Doprowadzenie wykonuje się na podstawie:

a) decyzji

b) postanowienia

c) zarządzenia

.....
(data, godzina, stopień, imię i nazwisko oraz podpis zarządzającego doprowadzeniem)

5. Potwierdzenie doprowadzenia osoby/osób:

.....
.....
.....

.....
(data, godzina, stopień, imię i nazwisko oraz podpis przyjmującego doprowadzanego/-nych)